Mirket Misket

Kendine İyi Gelen Şeyi Keşfediyor

Yazan
Yasemin Temizarabacı Yıldırmaz

Resimleyen
Tuğçe Karaburçak

ÇOCUK HAKLARI
KÜLTÜR SANAT DERNEĞİ

Avrupa Birliği sivil düşün

Bu kitap Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Çocuk Hakları Kültür Sanat Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

ÖNSÖZ

Gelişimsel farklılıkları ve özel gereksinimleri olan çocukların yaşamlarındaki zorluklarına ve özverili mücadelelerine mesleğim gereği her gün tanıklık ediyorum. Kızım Ekin ile birlikte çocuk kitaplarının dünyasında daha çok zaman geçirdikçe; gündelik yaşamın gerçekliğinde olduğu gibi, yazın dünyasında da özel gereksinimli çocuklarımızın daha fazla görülmeye, duyulmaya ve anlaşılmaya ihtiyaç duyduğunu hissettim. Ve bu durum yalnızca çocuklarla da sınırlı değildi ne yazık ki... Çoğu zaman bu çocukların birçok başlıkta yalnız kalan/bırakılan aileleriyle de dayanışmayı artırabilecek araçlar geliştirmede bir katkım olup olamayacağını düşündüm. Bu düşünce ve hissiyatımı, çocuk kitapları yazarı olan değerli arkadaşım Yasemin Temizarabacı ile paylaştım. Onun duyarlı ruhunun ve özenli kaleminin aracılığı ile çocukların ve o kitapları birlikte okuyan ebeveynlerinin yaşamlarında, özel gereksinimli bireylerin/çocukların daha görünür, anlaşılır ve kabul edilebilir olmaları adına naif bir giriş yapmayı düşledim. Her bir hikâyenin ardında öylesine büyük bir çaba, emek ve özveri vardı ki; buna tanık olup da kayıtsız kalmak pek mümkün değildi. Tam da bu nedenle, erken dönemde gerçekleşen bir tanışıklığın, belki yaşamın ilerleyen dönemlerindeki karşılaşmalarda herkes için karşılıklı kabulü kolaylaştırabilecek ve dayanışmayı artırabilecek ümitli bir adım olabileceğine inanıyorum.

Her çocuğun eşsiz olduğu inancıyla; onlara kendi ritimleri ile sürdürdükleri yolculuklarında eşlik ederken, bunu artan bir farkındalıkla yapabilmeyi umut ediyoruz. Onların hikâyelerinde hangi dönemlerde ve hangi sıfatlarla yer alırsak alalım, omuzlarındaki yükü hafifletmek adına
üzerimize düşeni yapabilmeyi diliyoruz.

Bu projeyi canı gönülden destekleyen ve ona hayat veren yazarımız Yasemin Temizarabacı'ya ve çizerlerimiz Tuğçe Karaburçak ile Gülşah Alçın Özek'e, mesleki deneyimleri ve yapıcı geri bildirimleriyle katkıda bulunan değerli meslektaşlarıma en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. M. Yankı Yazgan (Çocuk, Ergen ve Erişkin Psikiyatrisi Uzmanı)
Doç. Dr. Nilüfer Eldeş Hacıfazlıoğlu (Çocuk Nörolojisi Uzmanı)
Prof. Dr. Rabia Gönül Sezer Yamanel (Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı)
Doç. Dr. Esra Giray (Pediatrik Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Uzmanı)
Uzm. Dr. Asya Armağan Terbaş (Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzmanı)
Uzm. Dr. Azize Büyükkoç (Gelişimsel Pediatri Uzmanı)

Uzm. Dr. Emek Uyur
Çocuk Nörolojisi Uzmanı
Ekin'in annesi

ÇOCUK HAKLARI
KÜLTÜR SANAT DERNEĞİ

Proje Danışmanı: Uzm. Dr. Emek Uyur

Yazan: Yasemin Temizarabacı Yıldırmaz

Resimleyen: Tuğçe Karaburçak

Grafik Tasarım ve Mizanpaj: Bindebir Ajans / Umay İrem Adıgüzel

Editör:Bindebir Ajans / Berkun Ergün

Dijital Kitap Yayın Tarihi
Haziran 2025

Serinin Diğer Kitapları:

Panda Patik Yavaş Yavaş Öğreniyor

Lemur Yağmur Her Gün Biraz Daha Güçleniyor

Avrupa Birliği sivil düşün

Bu kitap Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Çocuk Hakları Kültür Sanat Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Mirket Misket

Kendine İyi Gelen Şeyi Keşfediyor

Yazan
Yasemin Temizarabacı Yıldırmaz

Resimleyen
Tuğçe Karaburçak

Güzel bir günde, büyük mirket sürüsüne katıldı beş yeni yavru.
Teyzeler, amcalar, halalar, kuzenler, yeğenler ve arkadaşlar...
Yuva tam yirmi dört mirketle doldu.

Bütün mirketler severdi sabahları güneşlenmeyi,
akşamları tünel kazmayı ve her zaman güreşip yuvarlanmayı.

Ama Misket istemiyordu kalabalıkların arasına karışmayı.

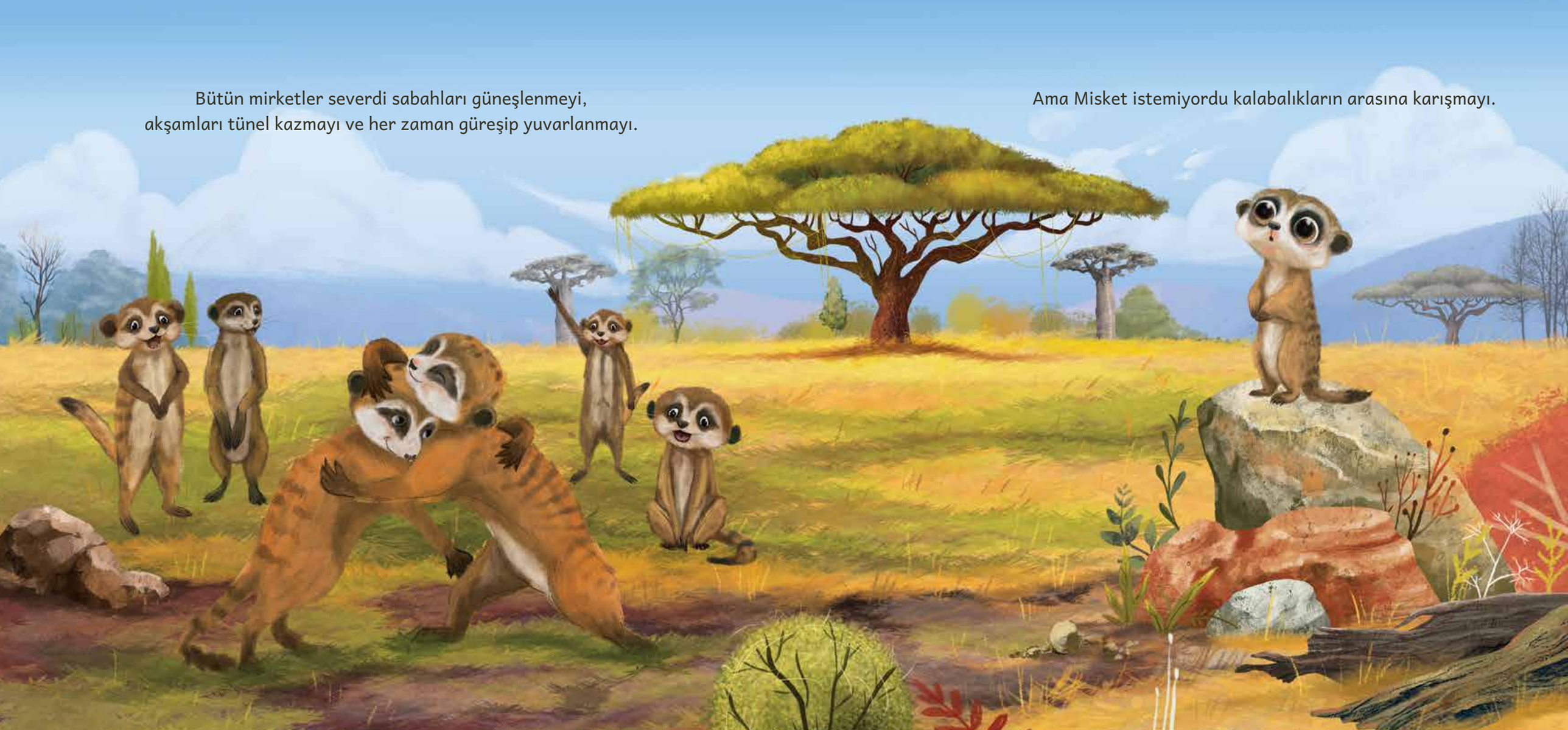

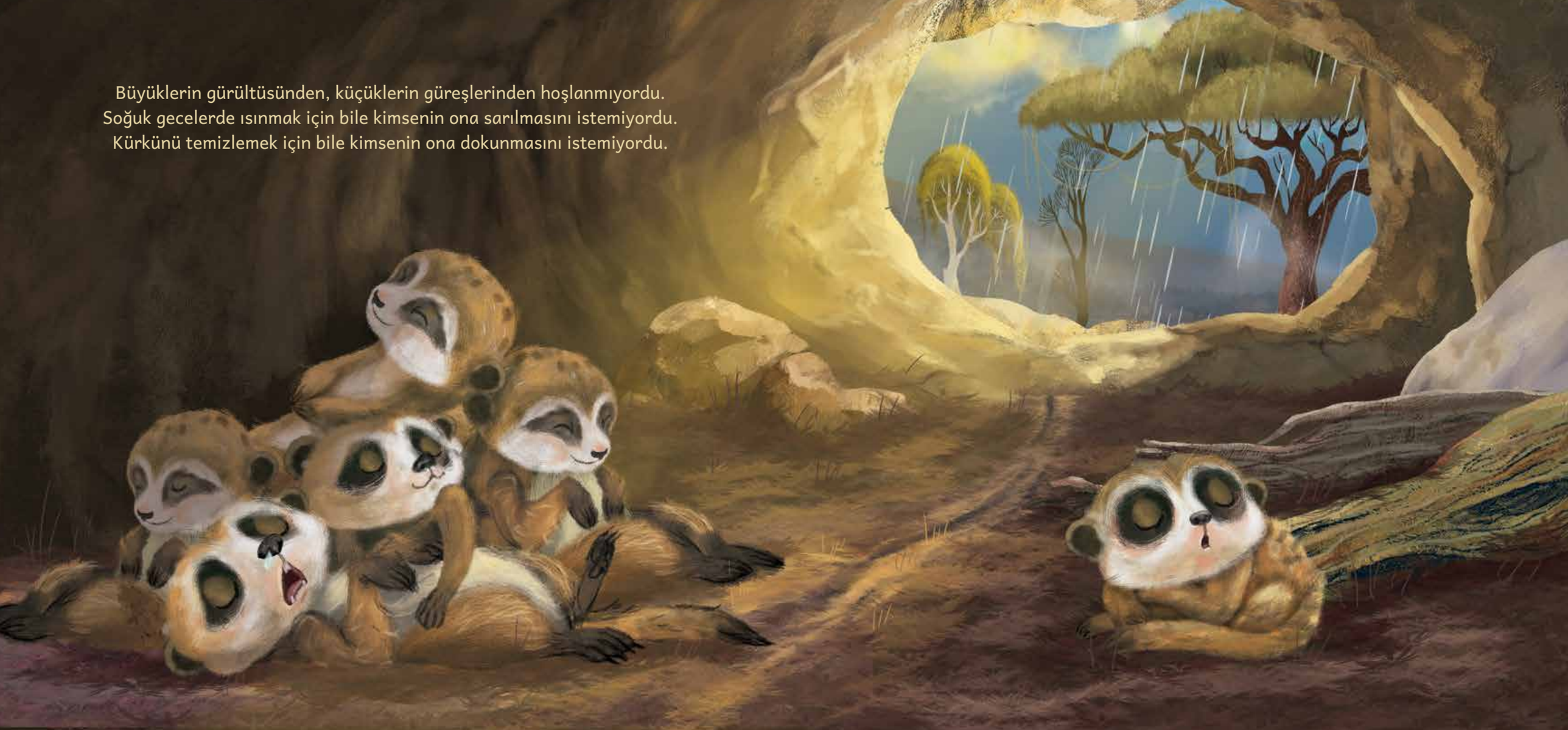

Büyüklerin gürültüsünden, küçüklerin güreşlerinden hoşlanmıyordu.
Soğuk gecelerde ısınmak için bile kimsenin ona sarılmasını istemiyordu.
Kürkünü temizlemek için bile kimsenin ona dokunmasını istemiyordu.

Misket’in en sevdiği oyun, kendi etrafında dönmektir.
Ama sürüden çok uzaklaşıp dikkat çekmek,minik bir mirket için tehlikeli olabilir.
Kovalarsa bir kartal, karakulak ya da bal porsuğu,
bütün yavrular yuvada alır soluğu.

Haftalar geçiyor, yavrular büyüyordu.
Ama Misket sürüye, sürü Misket'e bir türlü alışamıyordu.

Mevsim değişikliğinin habercisi fırtınalar başladı.
Şimşekler çakar, gök gürlerken bütün mirketler korktu.
Ama gece en çok Misket için zordu.

Aylardır beklenen yağmurlar başlayınca durmadı; bütün gece yağdı.
Yuvalarını sel bastı.
Bütün mirketler yuvayı terk ederken
Misket arkada kaldı.

Annesiyle babası endişeyle yuvaya girdiklerinde,
Misket'in neşeyle yüzdüğünü gördüler, odacıkların birinde.

Sonraki günlerde yağan yağmurlar, bütün çukurları doldurdu.
Suyu sadece içmek için kullanan diğerleri, şaşkınlıkla Misket'i izliyordu.

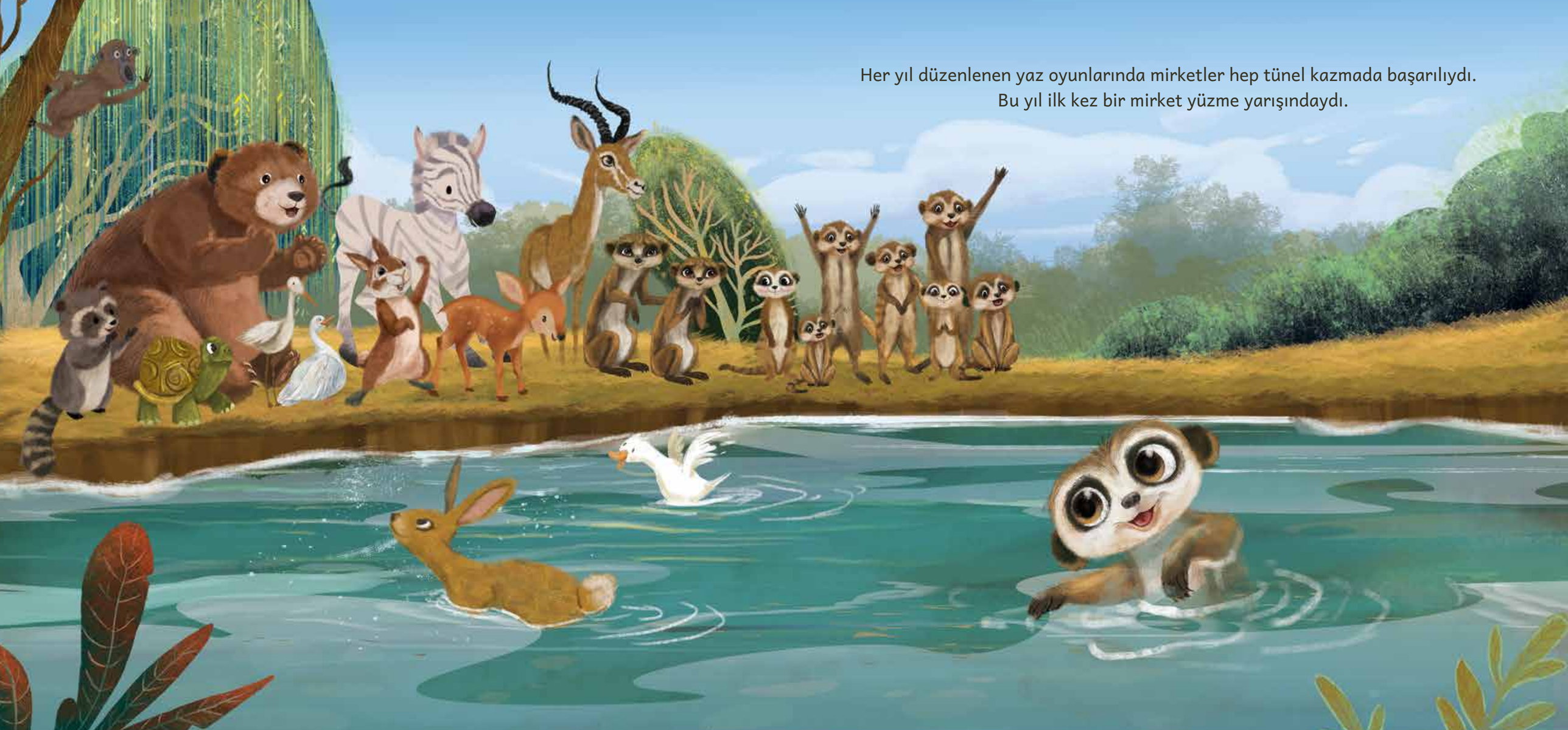

Her yıl düzenlenen yaz oyunlarında mirketler hep tünel kazmada başarılıydı.
Bu yıl ilk kez bir mirket yüzme yarışındaydı.

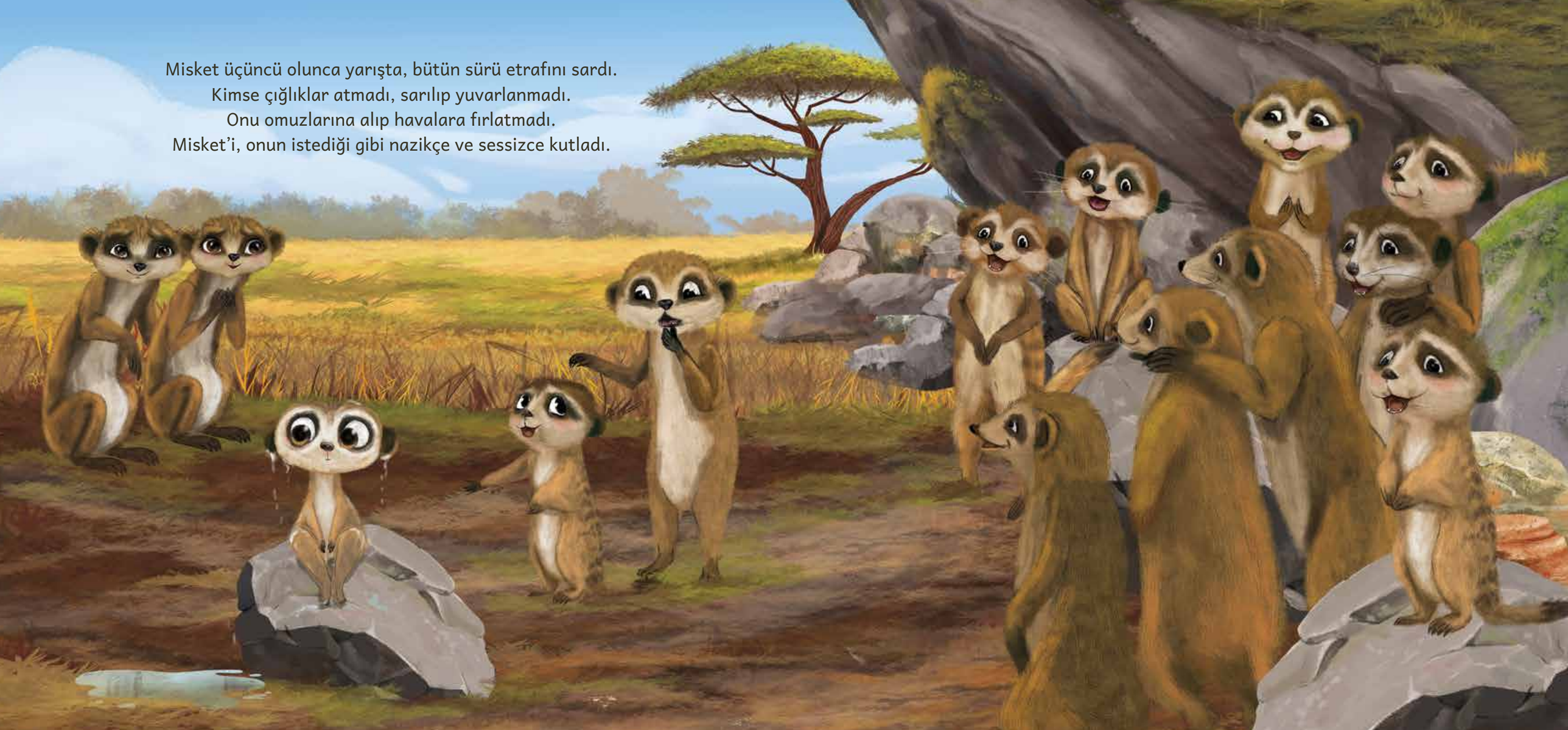

Misket üçüncü olunca yarışta, bütün sürü etrafını sardı.
Kimse çığlıklar atmadı, sarılıp yuvarlanmadı.
Onu omuzlarına alıp havalara fırlatmadı.
Misket'i, onun istediği gibi nazikçe ve sessizce kutladı.

Sürüdeki diğer büyükler,öbür yavrularla beraber
başladı Misket'le de ilgilenmeye.
Böylece anne babası da vakit buldu biraz dinlenmeye.

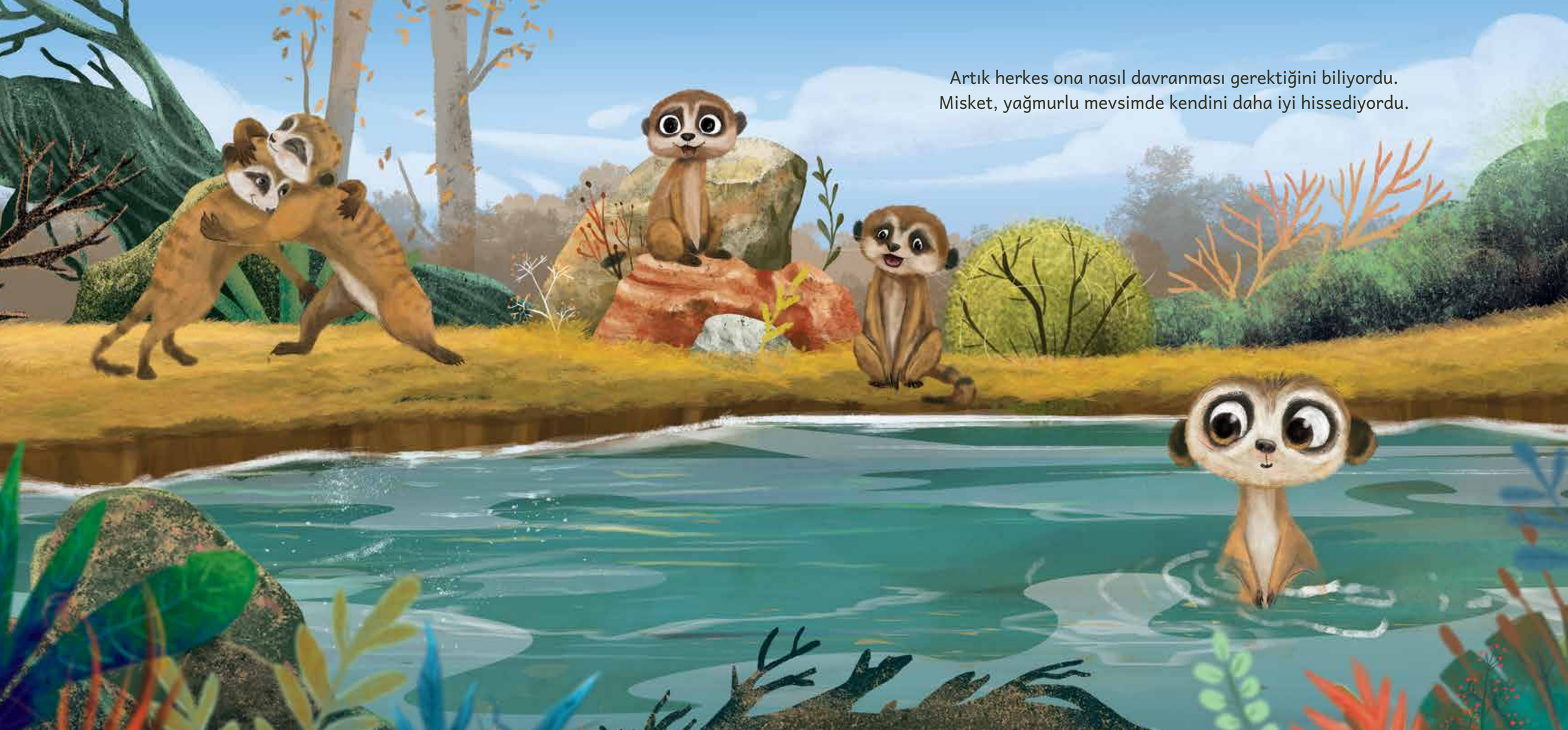

Artık herkes ona nasıl davranması gerektiğini biliyordu.
Misket, yağmurlu mevsimde kendini daha iyi hissediyordu.

Otizm

İnsanın gelişim sürecinde sosyal iletişim kurma temel bir ihtiyaç olup karşısındakini anlama ve kendini ifade etme becerileri, yaşamın erken dönemlerinden itibaren şekillenmeye başlar. Otizm spektrum bozukluğu, bu temel iletişim becerilerinin kazanımında ortaya çıkan gecikmeler ya da gelişimsel farklılıklarla karakterizedir. Sözel ve sözel olmayan yollarla etkileşim kurmada yaşanan güçlükler, çoğu zaman sınırlı ilgi alanları ve yineleyici davranış örüntüleriyle birlikte görülür. Bu belirtiler genellikle yaşamın ilk üç yılında kendini göstermeye başlar. Otizmin kesin nedeni bilinmemekle birlikte, genetik ve çevresel etkenlerin bir arada rol oynadığı düşünülmektedir.

Otizm, bir "spektrum" olarak tanımlanır, çünkü her bireyde farklı şekillerde görülebilir. Bazı çocuklar belirli alanlarda desteğe ihtiyaç duyarken, bazıları günlük yaşamda daha bağımsız olabilir. Çocuğun yaşına uygun iletişim becerilerini geliştirmesini sağlamak, tedavinin temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaçla; sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerine yönelik özel eğitim programları, dil ve iletişim terapileri, ergoterapi vb. destek uygulamaları olabildiğince erken dönemde başlatılmalıdır. Çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim planları ile çocuğun güçlü yönlerinin desteklenerek kendi potansiyelini yakalayabilmesi amaçlanır.

Sosyal uyum ve entegrasyonun artırılmasına yönelik geliştirilen her türlü anlayış ve girişim, bu durumun çocuklar ve ailelerinin yaşamları üzerindeki yükünü hafifletmeye katkı sağlayacaktır. Bu süreçte, aile, okul ve ilgili uzmanların iş birliği içinde hareket etmesi ve kapsayıcı bir toplumsal destek mekanizmasının oluşturulması, çocukların yaşamlarında anlamlı bir fark yaratacaktır.

Birleşmiş Milletler tarafından 2 Nisan, 2007 yılında otizm spektrum bozukluğu hakkında toplumsal bilinç ve duyarlılığı artırmak amacıyla, Dünya Otizm Farkındalık Günü (World Autism Awareness Day) olarak ilan edilmiştir. Bu gün, otizmin erken tanı ve müdahalesinin önemine dikkat çekmek, bireylerin sosyal katılımını desteklemek ve toplumda kapsayıcılığı teşvik etmek için çeşitli etkinliklerle anılmaktadır.

Uzm. Dr. Emek Uyur
Çocuk Nörolojisi Uzmanı

Yasemin Temizarabacı Yıldırmaz

1977 yılında Bursa'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü ve Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans Programı mezunu. 2005-2013 yılları arasında Filmmor Kadın Kooperatifi'nin film yapım, sergi, yayın ve kadın filmleri festivali çalışmalarında yer aldı. 2016-2025 yılları arasında Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nda çalıştı. Mor Çatı, AÇEV Okuyan Bir Gelecek Programı ve Uluslararası Çocuk Hakları Film Festivali gönüllüsü olarak çalışmalarına devam ediyor.

Kısa Boylu Zürafa, Uykusu Kaçan Yarasa, Ayağı Burkulan Kırkayak, Kirpi Mirpi'nin Kaybolduğu Gün, Kaptan Kurbağa'yla Deniz Macerası, Antilop Lolipop ve Yeni Komşular, Gülsemin Öykü ile Yeryüzünden Öyküler/İstanbul'da Bir Ahşap Ev, Büyük Teyzenin Kaktüsleri adlı çocuk kitapları Yapı Kredi Yayınları; Ütopyanın Kadınları Kadınların Ütopyası adlı kitabı Sel Yayıncılık tarafından yayınlandı. Bir kızı var.

Tuğçe Karaburçak

1992 yılında Ankara'da doğdu. Eğitim hayatını, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olarak tamamladı. Sanat yolculuğunu; konsept sanatı, çocuk kitapları ve illüstrasyon alanlarında sürdürüyor. Resimli kitapları, kekleri – özellikle çikolatalı pastaları –, bilgisayar oyunlarını ve çizgi filmleri çok seviyor. Tutkuyla bağlı olduğu tüm bu ilgi alanlarının, farklı dünyaları keşfetmek için sihirli birer kapı olduğuna inanıyor. Şu anda dünyayı gezerek ilham topluyor ve hayal gücünü kullanarak çizimlerini yapmaya devam ediyor.

Mirket sürüsünün yeni yavrularından olan Misket, ailesindeki diğer bireylerin aksine sarılmaktan, güreşmekten, dokunulmaktan hoşlanmaz. Oyunları ve davranışları diğer yavrulardan farklı olan Misket'i, sürü kabul etmekte zorlanır. Yağmurlar nedeniyle yuvalarını sel bastığında, diğer mirketler kaçarken Misket su birikintisinde neşeyle yüzmeye başlar. Zamanla sürü; onun farklılıklarını kabul etmeye, ona saygı ve sevgiyle destek olmaya, anne babasına yardımcı olmaya başlar. Kalabalık sürüler hâlinde yaşayan ve sosyal bir tür olarak tanımlanan mirketler arasında, otizmli bir mirket yavrusunun kendisini iyi hissettiren şeyi bulmasına, birlikte yaşamaya, farklılıkların kabulüne ve dayanışmaya dair bir hikâye...

"Çocukların kendileri gibi olmayanları, 'başka'larını anlamaları ve 'başka'larıyla beraber olmanın yollarını arayıp bulmaları için barışçı ve iyilikle dolu öyküler."

Yankı Yazgan

Bu kitap Çocuk Hakları kültür Sanat Derneği tarafından ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Para ile satılamaz.